

139 . Craidorolț | Comuna: Craidorolț | Județ: Satu-Mare | Punct: Biserica Reformată | Anul: 2023

Anul: 2023

Cod RAN: 137452.01

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Epoca medievală mijlocie, Epoca modernă

Tipuri sit: tip neprecizat

Autori: Péter Levente Szócs, Robert Gindele, Norbert Nagy, Sebastian Emil Belbe

Instituții: Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare

Nr. autorizație: 522

Data autorizației: 2023-08-24

Raport de cercetare arheologică de la Craidorolț, com. Craidorolț, jud. Satu Mare, Punct: Biserica Reformată

Rezumat

Prima mențiune scrisă a satului datează din anul 1302. Biserica satului a fost menționată pentru prima dată în 1334, în lista dijmii papale. Lăcașul de cult a fost renovat și parțial reconstruit în 1869. Cercetările recente au furnizat informații despre fazele de construcție ale edificiului.

În secțiunea S1/2023 au fost descoperite fundații realizate din cărămidă medievală, indicând faptul că nava și stâlpul au fost construite în perioada gotică. Mormântul aflat sub fundația navei sugerează existența unei biserici mai vechi în zonă.

În secțiunea S2/2023 s-a constatat că stâlpul și sanctuarul datează din perioada modernă, iar fundația sacristiei a fost identificată.

Raport

Date generale Localitatea Craidorolț este situată pe malul stâng al râului Crasna în zona centrală a județului Satu Mare. Biserica Reformată se află în centrul comunei. Localitatea este menționată prima dată sub denumirea de Doruch în anul 1302. Biserica localității apare prima dată în decimele papale în anul 1334. Importanța localității este evidențiată de surse scrise: în secolul al XV-lea localitatea are statutul de târg (oppidum). Contraforturile din colțul vestic și sanctuarul poligonal al bisericii indică că aceasta are origine medievală, forma actuală fiind realizată în urma renovărilor ample din 1869. Cu ocazia acestor intervenții, elementele medievale au fost înlocuite, turnul din lemn a fost demolat și înlocuit cu unul din piatră. Lucrările de renovare au afectat și sanctuarul bisericii, ceea ce a dus la refacerea integrală a acestuia. În timpul renovării au fost descoperite mai multe piese de podoabă și textile provenite dintr-o criptă deranjată, care au ajuns în gestiunea Muzeului Național al Ungariei din Budapesta. Cercetarea arheologică din anul 2023 Obiectivul proiectului a fost întocmirea documentației pentru proiectul de reabilitare a clădirii monument istoric. Suprafața afectată de proiectul de diagnostic arheologic a fost de 12 mp, și a fost stabilită la solicitarea proiectantului. Au fost deschise două suprafețe de câte 6 mp. Cercetarea secțiunilor s-a desfășurat manual. În nivelurile superioare s-au observat umpluturi moderne cu o grosime de cca. 40-60 cm. Sub aceste niveluri am identificat un orizont de morminte de înhumare. Din păcate osemintele au fost deranjate de înhumări mai noi sau distruse în cea mai mare parte de intervenții moderne. În cazul secțiunii S1/2023 a fost identificată groapa de implementare a turnului, care a deranjat mai multe straturi arheologice și etape de construire. Sterilul arheologic apare la - 2.10m față de cota 0. În secțiunea S2/2023 stratigrafia a fost deranjată în mare parte după refacerile din anul 1869. Niveluri nederanjate am reușit să le identificăm doar mai jos de cota -1.24 m. Un mormânt deranjat a fost identificat la cota de -2.13m. Primul strat steril compus din pământ maroniu lutos compact apare la adâncimea de -2.14m. Sub acest nivel se află un strat de lut

galben compact, caz identic surprins și în S1/2023. În S1/2023 a fost surprinsă fundația navei, a contrafortului nord-vestic și a turnului. S-a clarificat că fundația navei și a contrafortului sunt țesute, iar fundația turnului este adosată fațadei vestice a navei. S-a mai observat în unele porțiuni urme de refaceri la fundații. Fundația contrafortului și a navei este realizată din cărămidă, dimensiunea lor sugerează că acestea sunt medievale. Fundația turnului a fost realizată din piatră spartă și cărămidă. Sub nivelul de fundare al navei în sterilul galben am identificat un mormânt, care ar putea indica faptul că a existat o fază mai timpurie a bisericii. Potrivit situației observate, fundația navei și a contrafortului aparțin bisericii din faza medievală târzie, iar turnul în totalitate a fost construit în epoca modernă. Cercetările în S2/2023 ne-au confirmat informațiile din sursele scrise: fundația și elevația sanctuarului au fost refăcute în totalitate din cărămizi de dimensiuni mari. A fost identificat și un element de construcție care poate fi atribuit unei faze mai timpurii: un coronament de zid pe latura vestică și nordică a secțiunii, țesute între ele și suprapuse de fundația sanctuarului. Este vorba probabil de fundațiile sacristiei demolate, în interiorul ei am identificat un mormânt deranjat. Observații și concluzii Cele două sondaje ne-a oferit informații referitoare la fazele de construcție a edificiului. În S1/2023 am surprins fundații realizate din cărămidă medievală, care ne indică că fundația navei și a contrafortului au fost construite în perioada gotică, apoi refăcute de mai multe ori de-a lungul timpului. Orizontul de înmormântări de sub fundația navei ne sugerează prezența unei biserici mai timpurii. În S2/2023 s-a clarificat că sanctuarul și contrafortul sunt realizate în perioada modernă, și a fost descoperită fundația sacristiei.

Informații suplimentare online

[Raportul 7227 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
